

Волинська обласна рада
Волинська обласна державна адміністрація
Генеральне Консульство Республіки Польща у Луцьку
Волинський краєзнавчий музей
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Луцький національний технічний університет
Олицька селищна рада

Олика в європейській історії: відтворення історико-архітектурної спадщини

Науковий збірник

*Матеріали
Міжнародної наукової конференції
м. Луцьк – смт. Олика, 29–30 жовтня 2021 року*

Луцьк – 2022

УДК 94(477.82)(06)

О 54

Олика в європейській історії: відтворення історико-архітектурної спадщини: Наук. зб.: Матеріали Міжнар. наук. конф., м. Луцьк – смт. Олика, 29–30 жовтня 2021 року; упоряд. Є. Ковальчук, О. Карліна. Луцьк, ПП "Волинська друкарня", 2022. 270 с., іл.

Науковий збірник містить матеріали Міжнародної наукової конференції «Олика в європейській історії: відтворення історико-архітектурної спадщини», яка відбулася 29–30 жовтня 2021 року в місті Луцьку та селищі Олика.

У збірнику вміщено статті, присвячені дослідженню історії містечка Олики, Олицького замку та родини Радзивілів. Також розглянуто проблеми ревіталізації пам'яток архітектури в Україні та їх музеєфікації, археологічні та документознавчі практики, перспективи відродження та популяризації історико-культурної спадщини Олики.

Збірник стане у нагоді як фахівцям, так і широкому колу шанувальників минувшини.

“Olyka in European History: the Reproduction of Historical and Architectural Heritage” on the materials of the International Scientific Conference, Lutsk - Olyka, October 29-30, 2021: scientific digest / compiler E. Kovalchuk, O. Karlina, O. Biryulina. Lutsk, 2022.

The scientific digest is compiled on the materials of the International Scientific Conference “Olyka in European History: the Reproduction of Historical and Architectural Heritage” which took place in October 29-30, 2021 in Lutsk and Olyka.

The digest includes articles on the history of Olyka, Olyka Castle and the Radziwill family. The problems of revitalization of cultural heritage monuments and their museification, archeological and documentary practices, perspectives for the revival and promotion of historical and cultural heritage of Olyka are considered.

It will be useful for both professionals and a wide range of worshippers of the past.

**Конференція проведена під патронатом
народного депутата України Ірини Констанкевич
та за сприяння голови Волинської обласної ради
Григорія Недопада**

Редакційна група

Бірюліна Олена Андріївна – завідувач Музею історії Луцького братства, відділу Волинського краєзнавчого музею

Важатко Оксана Георгіївна – директор Волинського краєзнавчого музею

Карліна Оксана Миколаївна – кандидат історичних наук, доцент Волинського національного університету імені Лесі Українки

Ковальчук Євгенія Іванівна – кандидат історичних наук, доцент; заступник директора з наукової роботи Волинського краєзнавчого музею

Рекомендовано до друку:

Науково-методичною радою Волинського краєзнавчого музею
(протокол № 1 від 21 лютого 2022 року);

ISBN 978-617-8018-25-2

© Волинський краєзнавчий музей, 2022
© Автори статей, 2022

3. Miller M. *Arystokracja*. Warszawa, 1998.
4. Durka J. *Janusz Radziwiłł 1880–1967. Biografia polityczna*. Warszawa 2011.
5. Banach W. *Radziwiłłowie. Burzliwe losy słynnego rodu*. Poznań, 2018.
6. Судоплатов П. *Победа в тайной войне. 1941–1945 годы*. Москва, 2018.
7. Banach W. *Radziwiłłowie. Burzliwe losy słynnego rodu*. Poznań, 2018. С. 485.
8. Там же. С. 484.
9. Савчук О. А. Віхи життя родини князя Януша Радзивілла, ордината Волинського. *Роде наш красний. Волинь у долях краян і людських документах*: зб. наук. пр. Т. III. Волинський державний університет. Луцьк, 1999. С. 415.
10. Durka J. *Janusz Radziwiłł 1880–1967*. С. 338.
11. Mickewicz S. *Dom Radziwiłłów*. Warszawa, 1990. С. 224.
12. Banach W. *Radziwiłłowie*. С. 490.
13. *Українська Нива*. 1934. № 24.
14. *Волинське слово*. 1937. № 21.
15. *Głos Wołynia*. 1922. № 4.
16. Miller M.. *Arystokracja*. С. 84.
17. *Czas*. № 294. 23 грудня 1933.
18. *Wołyń*. 1936. № 1.
19. Durka J. *Janusz Radziwiłł 1880–1967*. С. 158.
20. Rudnicki S. *Żydzi w parlamencie II Rzeczypospolitej*. Warszawa, 2004. С. 375.
21. Durka J. *Janusz Radziwiłł 1880–1967*. С. 158.
22. Banach W. *Radziwiłłowie*. С. 508.
23. Łobodowski J. *Wspomnienia Janusza Radziwiłła*.
24. Судоплатов П. *Победа в тайной войне*. С. 213.
25. Banach W. *Radziwiłłowie*. С. 524.
26. Савчук О. Віхи життя родини князя Януша Радзивілла, ордината Волинського. С. 415.
27. Banach W. *Radziwiłłowie*. С. 525.
28. Miller M. *Arystokracja*. С. 84.
29. Громов А. *Нарком Берия. Злодей развития*. Москва, 2015. С. 280.
30. Beria S. *Berija, mój ojciec. W sercu stalinowskiej władzy*. Warszawa, 2000. С. 276.
31. Durka J. *Janusz Radziwiłł 1880–1967*. С. 335.

УДК: 94(477.82):[316.722:(=411.16)]»1921/1939»

Степан Синяк

КУЛЬТУРНЕ ДОЗВІЛЛЯ В ЄВРЕЙСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ У 1921-1939 РР. (НА ПРИКЛАДІ ОЛИКИ)

У статті висвітлюється культурна діяльність єврейських товариств в Олиці в міжвоєнний період. В ході дослідження вказано, що у міжвоєнний період в Олиці активно проводили свою роботу єврейські культурні організації. В містечку існували різні сіоністські партії та організації: Поалей Сіон (Робітники Сіону), Цеїрей Сіон (Молодь Сіону), Загальні сіоністи, Піонер і Юний піонер, Хашомер Хацаїр (Молода гвардія), Бейтар (Ревізіоніст - пакт Трумпельдора) та Хапоела Хамізрахі (Релігійні працівники сіоністських Мізрахі). Активну культурну працю проводили також Тарбут, «Хехалуц-Піонер» (Молодий піонер), «Об'єднання єврейських жінок» (WIZO), Драматичний клуб, Сирітська асоціація та Товариство допомоги бідним.

Стверджено, що єврейські організації Олики чималу роль відводили культурній роботі: проводили різного роду спектаклі, лекції, урочисті заходи, вечірні курси та жалобні заходи.

Ключові слова: Олика, Тарбут, «Хехалуц-Піонер», єврейський Драматичний клуб.

Stepan Syniak. Cultural leisure in Jewish organizations in 1921-1939 (on the example of Olyka). The article covers the cultural activities of Jewish societies in Olyka in the interwar period. In the course of the research it is indicated that in the interwar period Jewish cultural organizations actively carried out their work in Olyka. Thus, in Olyka there were various Zionist parties and organizations: Poalei Zion (Workers of Zion), Ceirei Zion (Youth of Zion), General Zionists, Pioneer and Young Pioneer, Hashomer Hatzair (Young Guard), Beitar

(Revisionist - Pact of Hazrami Trumpeldo). (Religious workers of the Zionist Mizrahi). Tarbut, Hehalutz-Pioneer (Young Pioneer), the Jewish Women's Association (WIZO), the Drama Club, the Orphan Association, and the Relief Society also carried out active cultural work.

It is claimed that the Jewish organizations of Olyka played a significant role in cultural work. They held various performances, lectures, ceremonial events, evening courses and mourning events.

During the interwar period in Poland and Volyn Voivodeship, one of the largest and most productive cultural and educational organizations was Tarbut. Tarbut founded preschool educational institutions, primary secondary and vocational schools with the language of instruction in Hebrew, as well as evening courses, folk universities of various types for the adult population, held methodological conferences for teachers. Tarbut's evening and religious courses opened in both cities and small towns. Among the main activities of the society were also the publication of school textbooks, books, magazines and brochures in Hebrew, the promotion of theatrical art in Hebrew, the establishment of reading rooms and libraries.

Key words: *Olyka, Tarbut, Hehalutz-Pioneer, Jewish Drama Club.*

У міжвоєнний період в Олиці існували різного роду організації, що мали приналежність до поляків, українців, євреїв, чехів та росіян. Одну із провідних ролей в культурному житті містечка відігравали єврейські культурні організації. Так, в Олиці існували різні сіоністські партії та організації: Поалей Сіон (Робітники Сіону), Цеїрей Сіон (Молодь Сіону), Загальні сіоністи, Піонер і Юний піонер, Хашомер Хацаїр (Молода гвардія), Бейтар (Ревізіоніст - пакт Трумпельдора) та Хапоела Хамізрахі (Релігійні працівники сіоністських Мізрахі). Активну культурну працю проводили також Тарбут, «Хехалуц-Піонер» (Молодий піонер), «Об'єднання єврейських жінок» (WIZO), Драматичний клуб, Сирітська асоціація та Товариство допомоги бідним.

В Олиці у міжвоєнний період був створений спеціальний комітет з питань культури, який складався з представників різних рухів, організацій та навчальних кібуців тощо. Звичайно, для культурного починання такого масштабу потрібно було багато активістів, які захищали громадські та сіоністські інтереси [1, р. 34].

У міжвоєнний період у Польщі загалом та у Волинському воєводстві зокрема однією із найбільших та продуктивних культурно-освітніх організацій був Тарбут, який засновував дошкільні навчальні заклади, початкові середні та професійні школи з мовою викладання іврит, а також вечірні курси, народні університети різних типів для дорослого населення, проводив методичні конференції для вчителів [2, с. 154]. Вечірні та релігійні курси Тарбуту відкривались і в містах, і в невеликих містечках. Серед основних напрямків діяльності товариства було також видання шкільних підручників, книг, часописів і брошур єврейською мовою, популяризація театрального мистецтва мовою іврит, заснування читальнь і бібліотек [3, с. 227].

Фінансування відбувалося за рахунок членських внесків (6 злотих на рік), кредитів від урядових та суспільних інституцій, пожертв, подарунків, з доходів з лекцій, виступів, спектаклів, театральних концертів та вистав, процентів від капіталів та субсидій, що видавались через комунальні чи державні органи.

Члени Тарбуту поділялися на звичайних та гонорових. Членами товариства могли бути євреї, які досягли повноліття, чоловіки та жінки, які не мали судимості. Особа, яка прагнула стати звичайним членом, повинна була скласти заяву, яка візувалась підписами двох членів товариства, та відправити до управління. Гоноровим членом могла стати особа, яка доклала багато зусиль для розвитку товариства чи для єврейської культури та затверджувалась спеціальною ухвалою управління [4, с. 2].

До управління Тарбут в Олиці входили такі особи: Горбатий Янкель – керівник, Гольборд Якуб – віце керівник, Декельбойм Гольда – бухгалтер, Баковбецький Вольф – секретар, а також Лейбор Хаїм і Цам Юзеф. Ревізійну комісію складали Кац Шимон, Кленко Йосіф та Кутін Аврум [5, арк 180 зв.].

5 травня 1931 р. Тарбут в Олиці зіграв спектакль «Король Сауль» [6, арк. 244]. Окрім різного роду вистав та спектаклів, організація проводила також лекції. Так, 19 жовтня 1931 р. була проведена лекція на тему: «Розвиток Палестини», лектором якої виступав Льова Герш з Білостоку [6, арк. 413 зв.]. 29 червня організацією Тарбут проведена лекція за участю делегата Абрама Луб'яша з Варшави на тему: «Палестина, як вічна мрія єврейського народу, культура в старих та нових колоніях в Палестині, відродження єврейської мови, розвиток сільського господарства, торгівлі та ремесла в Палестині», яка зібрала 48 слухачів.

У цьому ж році даною організацією було проведено в Олиці жалобний захід, який був приурочений смерті доктора Герцяля, а також протест проти рішення англійського уряду стосовно еміграції в Палестину.

На цьому заході виступив керівник організації – Горбатий Янкель, а Шмуль Файфель виголосив промову про життя та роль Герцля. На цьому дійстві присутнім був гість з Клевана – Шморель Рожиц, який виступив з промовою про еміграцію до Палестини. У проведеному заході взяло участь 400 осіб [7, арк. 175 зв.].

При школі Тарбуту в Олиці був слюсарський верстат для молоді, на якому навчали ремеслу за допомогою, а також проводились вечірні курси з вивчення івриту [7, арк. 37 зв.].

Вагому роль у культурному житті Олики відігравала єврейська організація «Хехалуц-Піонер» (Молодий піонер). Головною метою організації було об'єднання єврейської молоді для продуктивної праці в Палестині. Для досягнення цієї цілі товариство бралось за створення професійних шкіл, підготовчих курсів, ферм, сільськогосподарських курсів; організацію ремісничої праці, проведення курсів з вивчення єврейської мови та палестинознавства. Серед основних напрямків діяльності товариства було також проведення лекцій на тему життя та цілі єврейської молоді, створення бібліотек, читальнь, драматичних студій, хорів та оркестрів. Організація також піклувалась про розвиток спорту та красзнавства, створення літніх таборів та бурс [8, арк. 19].

У склад управління «Хехалуц-Піонер» в Олиці входили Трилюк Хаїм – керівник, Пітрушка Мейер – віце-керівник, Береза Лейб – секретар, Цаде Йосеф-Хаїм – бухгалтер, а також член управління – Бородатий Давід; до Ревізіонної комісії – Файфель Сура (керівниця), Аркадьер Іцек (секретар), а також Докельбойм Вела (член) [9, арк. 205 зв.].

15 січня 1931 р. «Хехалуц-Піонер» в Олиці провів курси палестинознавства, а керівником був Капутевський Міхел [6, арк. 37]. Окрім того, в жовтні цього ж року була ще лекція на тему: «Єврейська колонізація в Палестині» [6, арк. 392]. Окрім лекцій, товариство 5 травня 1931 р. провело екскурсію на честь свята «Лаг-Баомер» та аматорську виставу і прощальний вечір [6, арк. 243 зв.].

Культурно-освітньою роботою в Олиці також займалася організація «Бріт Трумпельдор» («Бріт Трумпельдор»), або ж скорочено Бейтар, Бетар – молодіжна сіоністська організація, заснована в Ризі у 1923 р. та названа на честь героя сіоністського руху першої половини ХХ ст. Йосипа Трумпельдора). 28 червня 1931 р. відбувся урочистий захід та акт посвячення штандарту місцевого кола даної організації [6, арк. 311].

Культурним дозвіллям також займались єврейські жіночі організації. Великою популярністю серед єврейського населення мав Союз єврейських жінок. Завданнями Союзу було наступне: піклуватися про якість життя єврейських жінок, їх активізація за допомогою різних форм професійної, освітньої та культурної діяльності, а також турбота про самотніх матерів та дітей. Організація мала власне агентство з працевлаштування, ремісничі майстерні, притулок для дітей та притулок для бездомних жінок. Були організовані лекції з питань прав жінок та роз'яснювальні заходи з питань боротьби з проституцією, торгівлею жінками, жебрацтвом та бродяжництвом, а також проведено ряд соціальних кампаній. Однією з них було створення тимчасових інформаційних пунктів на залізничних станціях для жінок, які подорожують поодинокі у пошуках роботи. Також доглядали дітей з вадами розумового розвитку. На сторінках «Chwila» організація мала власний постійний додаток «Głos Kobiet» за редакцією доктора Клари Фейерманн. Кошти на свою діяльність організація отримувала за рахунок пожертв, субсидій, публічних заявок, членських внесків, доходу від організованих виставок, благодійних заходів та лекцій [10]. У 1931 р. Союз єврейських жінок (WIZO) провів виставу та танці, на яких було 250 осіб [6, арк. 243].

Вагомий вклад у культурне життя євреїв в Олиці відіграв Драматичний клуб. Він був організований стихійно двома братами, Шмуелем та Іцчаком Розенштейном, і Шананією Шарфштайн. До них згодом приєдналися Естер Глікберг, Девора Кац, Шимон Кац, Хеші Бауман, Тувія Каплан, Мейр та Юдель Грінспан, Йешаяху Кандельман, Кендель та інші. Метою клубу була популяризація культури серед молоді та прищеплення мистецьких цінностей. П'єси, які були поставлені на ідиші, були популярними в той період. Їх ставили всі інші театральні трупи у містах і селищах Волині: Шані Коні-Лемел, Чася Сиріт, Фішке Лам, Стампаню, Диббук та інші. Цими п'єсами захоплювалася аудиторія всіх вікових груп. Вони часто ставилися в театрі лише в ранкові години. Художні театральні постановки були основною формою розваг до появи радіо і телебачення.

Ось як писав про Драматичний клуб Сімча Глікман у своїх спогадах: «Я пам'ятаю, що Іцчак Розенштейн та Шимон Кац з'явилися у виставі «Двері, що тряслися». Дана вистава була творінням їх власної фантазії, і дивувала публіку та збирала дзвінки Маестро! Коли вони з'явилися в комедії, п'єса тривала довго через нескінченний сміх в аудиторії. Це була подія, яку ми рідко переживали протягом багатьох років, навіть після того, як побували у великих театрах. Можливо, це було тому, що ми були більш голодні та відкриті до впливу театральної артистичності».

З часом Драматичний клуб розвивався і розширювався, і це була заслуга активних молодих людей, молодіжних організацій, тренувальних кібуців тощо, не кажучи вже про рух молодіжної праці Мізрахі. Майже весь дохід їх був спрямований в націоналістичні фонди [1, р. 36-38].

Отже, можна зробити висновки, що єврейські організації Олики, незалежно від їх напрямку роботи, приналежності до тих чи інших політичних груп, активно займалися культурною працею. Вона втілювалась через проведення різного роду лекцій, театральних вистав, виступів, академій, танців та іншого роду занять.

Джерела та література

1. Memorial Book of the Community of Olyka (Olyka, Ukraine). Translation of Pinkas ha-kehilah Olyka; sefer yizkor. Tel Aviv, 1972. 395 p.
2. Гон М. Równie: обриси зниклого міста. Рівне: Волинські обереги, 2018. 195 с.
3. Крамар Ю. В. Західна Волинь 1921-1939 рр.: національно-культурне та релігійне життя. Монографія, Луцьк, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2015. 404 с.
4. Statut żydowskiego stowarzyszenia kulturalno-oświatowego «Tarbut» w Polsce. Warszawa, 1937. 8 s.
5. Державний архів Рівненської області (далі – ДАРО). Ф. 33. Оп. 4. Спр. 47.
6. ДАРО. Ф. 33. Оп. 4. Спр. 56.
7. ДАРО. Ф. 33. Оп. 4. Спр. 48.
8. ДАРО. Ф. 30. Оп. 20. Спр...
9. ДАРО. Ф. 33. Оп. 4. Спр. 41.
10. Związek Kobiet Żydowskich we Lwowie oraz „WIZO”. URL: <https://sztetl.org.pl/pl/miejscowosci/l/703-lwov/101-organizacje-i-stowarzyszenia/81027-zwiazek-kobiet-zydowskich-we-lwowie-oraz-wizo>

УДК 94(092)(477.82)»192/193»

Jarosław Durka

PRZEDSTAWICIELE WŁADZ MIASTA OŁYKA Z LAT 30-TYCH XX WIEKU – PRÓBA KRÓTKIEJ CHARAKTERYSTYKI WYBRANYCH POSTACI

Ярослав Дурка. Представники влади міста Олики 30-х рр. XX століття – спроба короткої характеристика вибраних постатей

Стаття представляє біографічні нариси бурмістрів та радних, які були укладені на підставі матеріалів з архівів Польщі та України. Публікація відображає актуальний стан дослідження автора.

Ключові слова: Олика, міська влада, органи місцевого самоврядування, Константи Гродецький, Жигмунт Червінський.

Jarosław Durka. Representatives of Olyka town authorities in the 1930s - a brief description of selected figures. In the interwar period, Olyka was one of the smaller towns of the Second Polish Republic. It was characterised by multinational structure. According to the 1921 census, Olyka was inhabited by Jews, Ukrainians, Poles, Russians, two Belarusians, and one person of Czech nationality. The number of residents was increasing. In 1921, there were 4,333 inhabitants, and in 1938/1939 – 6,480 people. The article illustrates the town authorities in the 1930s. The preserved materials show that the town authorities made efforts to develop the infrastructure. After local government elections in 1931 and 1934, the office of Olyka mayor was held by Poles: Konstany Grodecki and Zygmunt Czerwiński. Among the town councillors there were Poles, Jews and Ukrainians. The article provides biographical notes of mayors and councillors which were elaborated on the basis of archival materials preserved in Poland and Ukraine. The study presents the current state of author's research.

Key words: Olyka, town authorities, local government, Konstany Grodecki, Zygmunt Czerwiński

Olyka znana jest przede wszystkim z powodu istniejącego tam zamku, będącego siedzibą ordynacji ołyckiej, należącej do znanej i zasłużonej w historii Polski, Litwy, Białorusi i Ukrainy rodziny Radziwiłłów [1]. W okresie międzywojennym ordynatem ołyckim był najpierw Ferdynand Radziwiłł [2], a później jego syn,

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО Ірини Констанкевич , народного депутата України	3
ЗВЕРНЕННЯ до учасників конференції членів родини князів Радзивілів:	
Мацея Радзівілла	4
Кристини Радзівілл-Мілевської	5

РОЗДІЛ I РЕВІТАЛІЗАЦІЯ ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ОЛИКИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Дмитро Авраменко, Тетяна Яцечко-Блаженко ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СЕЛИЩА ОЛИКА: ІСТОРІЯ, ПРОМОЦІЯ, ВІЗУАЛІЗАЦІЯ.....	8
Євгенія Ковальчук МУЗЕЄФІКАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ: ПРОПОНОВАНІ ПРАКТИКИ.....	13
Ольга Баженова СОБРАНИЕ ИКОНОГРАФИЧЕСКИХ ОБРАЗЦОВ ДЛЯ ПРОЕКТИРОВАНИЯ ДВОРЦОВЫХ И ХРАМОВЫХ ИНТЕРЬЕРОВ В АРХИВАХ КНЯЗЕЙ РАДЗИВИЛЛОВ XVIII ВЕКА	18
Олена Сагайда ДОСВІД РЕСТАВРАЦІЇ ПЕРГАМЕНТНОЇ ГРАМОТИ З ВОЛИНСЬКОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ «ФУНДУШЕВИЙ ЗАПИС КОЛЕГІАТІ І СЕМІНАРІЇ В ОЛИЦІ ВІД АЛЬБЕРТА СТАНІСЛАВА РАДЗИВІЛЛА»	22
Тамара Левицька ТВОРИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО МИСТЕЦТВА XVII СТОЛІТТЯ З ОЛИЦЬКОЇ КОЛЕКЦІЇ РАДЗИВІЛІВ В ЕКСПОЗИЦІЇ ХУДОЖНЬОГО МУЗЕЮ У ЛУЦЬКУ	24
Юрьй Піскун ДА ПЫТАННЯ АТРЫБУЦЫІ ПАРТРЭТА АЛЬБРыхТА СТАНІСЛАВА РАДЗИВІЛА СА ЗБОРА НАЦЫЯНАЛЬНАГА МАСТАЦКАГА МУЗЕЯ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ	29
Валентина Надольська АКТУАЛІЗАЦІЯ ЄВРЕЙСЬКОЇ СПАДЩИНИ ОЛИКИ ЯК СКЛАДОВА РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМУ	39
Лариса Понедельник МИСЛИВСЬКІ УГІДДЯ РАДЗИВІЛІВ – ЯК ТУРИСТИЧНИЙ ОБ'ЄКТ-ДЕСТИНАЦІЯ В ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІЙ СПАДЩИНІ ОЛИКИ.....	42
Віктор Жовтянський ПРО ПОВЕРНЕННЯ ОЛИЦІ СТАТУСУ МІСТА ТА ЇЇ СТАНОВЛЕННЯ ЯК ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ОБ'ЄКТА.....	47

РОЗДІЛ II
ОЛИКА ТА РАДЗИВІЛІ В ІСТОРИЧНИХ ТА АРХЕОЛОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕННЯХ

Сергій Панишко «СТОЯННЯ» НА ОЛИЧІ ВЗИМКУ 1149–1150 РР. ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕНЬ СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ ОЛИКИ	71
Геннадій Гулько, Олександр Дем'янюк ВІЙСЬКОВІ ДІЇ БІЛЯ ОЛИЦЬКОГО ЗАМКУ В ЧЕРВНІ 1651 РОКУ	77
Тамара Андрейчук КАНЦЛЕРСТВО РАДЗИВІЛІВ У ВЕЛИКОМУ КНЯЗІВСТВІ ЛИТОВСЬКОМУ: ДО ПРОБЛЕМИ КОДИФІКАЦІЇ ПРАВА У XVI СТОЛІТТІ	83
Акаш Крішан ОЛИЦЬКА «МАГДЕБУРГІЯ»: МАГНАТСЬКИЙ ПРИВІЛЕЙ У ПРАВОВИХ РЕАЛІЯХ МІСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ ДО КІНЦЯ XVII СТ.	91
Петро Ричков ОЛИЦЬКИЙ ЗАМОК В КОНТЕКСТІ ФОРТИФІКАЦІЙНОЇ АРХІТЕКТУРИ ПРАВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ	95
Богдан Прищеп ЗАМОК КНЯЗІВ ЧОРТОРИЙСЬКИХ У КЛЕВАНІ: ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ТА ЗАБУДОВА	103
Пйотр Ямскі ДЗВОНІ РАДЗИВІЛІВСЬКОЇ ОЛИКИ	110
Аркадій Ткачук МІЖ ЕДУКАЦІЙНОЮ КОМІСІЄЮ ТА МІНІСТЕРСТВОМ НАРОДНОЇ ОСВІТИ: ШКОЛА В ОЛИЦІ КІНЦЯ XVIII – ПОЧАТКУ XIX СТОЛІТТЯ	121
Оксана Карліна ЗАМОК І ОЛИЦЬКА ОРДИНАЦІЯ В КІНЦІ XVIII – СЕРЕДИНІ XIX СТ.	127
Вікторія Білик ГРЕКО-УНІАТСЬКІ ПАРАФІЇ ОЛИЦЬКОГО ДЕКАНАТУ ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ XIX СТ.	137
Валентина Шандра ОЛИКА В ІСТОРИКО-СТИТИСТИЧНИХ ТА ДОВІДКОВИХ ВИДАННЯХ XIX – ПОЧАТКУ XX СТ.	140
Олег Савчук КНЯЗЬ ЯНУШ РАДЗИВІЛІ: СВІТЛО І ТІНЬ ПОСТАТІ ПОЛІТИКА	145
Степан Синяк КУЛЬТУРНЕ ДОЗВІЛЛЯ В ЄВРЕЙСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ У 1921-1939 РР. (НА ПРИКЛАДІ ОЛИКИ)	150
Jarosław Durka PRZEDSTAWICIELE WŁADZ MIASTA OŁYKA Z LAT 30-TYCH XX WIEKU – PRÓBA KRÓTKIEJ CHARAKTERYSTYKI WYBRANYCH POSTACI	153

Piotr Goldyn FRAGMENTARYCZNE STUDIUM Z DZIEJÓW SZKOŁY Powszechniej w Ołyce w dwudziestolecium międzywojennym.....	162
Оксана Сушук ОЛИЦЬКА ЛІКАРНЯ № 2 У СИСТЕМІ РАДЯНСЬКОЇ КАРАЛЬНОЇ ПСИХІАТРІЇ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ АРХІВНО-КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ РЕПРЕСОВАНИХ).....	167
Святослав Терський АРХЕОЛОГІЯ ОЛИКИ: ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	172
Юрій Мазурик ОЛИКА В КОНТЕКСТІ АРХЕОЛОГІЧНИХ ПАМ'ЯТОК КІВЕРЦІВЩИНИ.....	174
Григорій Охріменко, Світлана Локайчук, Наталія Складенко ЗНАХІДКИ ПРЕСТИЖНИХ РЕЧЕЙ НА ВОЛИНІ ТА НА ПІВДНІ ПОЛІССЯ III–V СТОЛІТЬ.....	184
Іван Сінчук РЫНКІ З РАСКОПАК МІРСКАГА ЗАМКА (БЕЛАРУСЬ).....	190
РОЗДІЛ III ІСТОРИОГРАФІЧНІ ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРИЇ ОЛИКИ	
Маргарита Стафійчук ПРИВАТНА КОРЕСПОНДЕНЦІЯ ПЕРШОГО ОЛИЦЬКОГО ОРДИНАТА СТАНІСЛАВА РАДЗИВИЛА, АБО ЩО МОЖНА ВИТЯГТИ ІЗ ЛИСТУВАННЯ?.....	202
Алла Атаманенко, Віктор Атаманенко ДОКУМЕНТИ ОПИСОВО-СТАТИСТИЧНОГО ХАРАКТЕРУ ЯК ДЖЕРЕЛО З ІСТОРИЇ ВОЛИНСЬКИХ МАЄТНОСТЕЙ РАДЗИВИЛІВ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XVI СТ.....	207
Наталія Білоус ДО ПИТАННЯ ПРО РЕКОНСТРУКЦІЮ СОЦІОТОПОГРАФІЇ ОЛИКИ У СВІТЛІ ТЕСТАМЕНТІВ XVII СТ.....	215
Уладзімір Караленак МАТЭРЬЯЛЫ ПА АЛЬЦКАМУ ЗАМКУ І АЛЬЦЫ Ў РАСІЙСКИМ ДЗЯРЖАЎНЫМ ГІСТАРЫЧНЫМ АРХІВЕ Ў САНКТ-ПЕЦЯРБУРГУ.....	221
Уладзімір Караленак РАДЗИВЛАЎСКИ ПАРК У ЖОЎКВЕ.....	228
Володимир Александрович ІНВЕНТАР ФАШЕМБУРЗЬКОГО ПАРКУ В ОЛИЦІ З 1774 РОКУ.....	233
Оксана Лобко «ЯК ОДРУЖУВАТИСЬ, ТАК ОДРУЖУВАТИСЬ». ГОСТІ НА ВЕСІЛЛІ В ОЛИЦІ (ШЛЮБ ФРАНЦІШЕКА-САЛЕЗІЯ ПОТОЦЬКОГО ТА МАРІЇ-МАЛГОЖАТИ РАДЗИВИЛІЛ).....	246
Світлана Яцечко, Тетяна Яцечко-Блаженко СПОГАДИ МАЛГОЖАТИ ПОТОЦЬКОЇ ЯК ДЖЕРЕЛО ДО ІСТОРИЇ ОЛИЦЬКОГО ЗАМКУ ПЕРІОДУ КІНЦЯ XIX – ПОЧАТКУ XX СТ.....	253
Олег Бабенко, Леся Іванченко ФОНД «РАДЗИВІЛЛИ» У ЦДІАК УКРАЇНИ: ІСТОРИЯ ФОРМУВАННЯ ТА СКЛАД.....	257